

Sygn. akt V CZ 18/07

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)
SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)
SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

w sprawie ze skargi S. C.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 lipca 2006 r., w sprawie z wniosku S.C.
przy uczestnictwie Gminy W.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 23 marca 2007 r.,
zażalenia S. C. na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 26 października 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 26 października 2006 r., II Cz .../06, wydanym na skutek skargi wnioskodawcy o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 21 lipca 2006 r., II Cz .../06, wydanego w sprawie z wniosku S. C. przy udziale Gminy W. o stwierdzenie zasiedzenia, odrzucił skargę.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 października 2006 r. Sąd Okręgowy powołał się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2005 r., V CZ 61/05, według którego postępowanie ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest kontynuacją postępowania zakończonego prawomocnie kwestionowanym orzeczeniem sądu drugiej instancji, a wyjątkowo pierwszej instancji. Postępowanie wywołane skargą ma charakter kontrolny i w tym znaczeniu jest związane ze sprawą poddaną kontroli. Prowadzone jest jednak wyłącznie na użytek roszczenia odszkodowawczego i w istocie jest składnikiem postępowania odszkodowawczego *sensu largo*. Z tej przyczyny sprawa o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest sprawą odrębną wobec sprawy zakończonej prawomocnie tym orzeczeniem. Należy więc, zdaniem Sądu Okręgowego, uznać, że umocowanie adwokata lub radcy prawnego do reprezentowania strony skarżącej w sprawie o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie może wynikać z treści pełnomocnictwa udzielonego temu pełnomocnikowi w sprawie zakończonej prawomocnie orzeczeniem kwestionowanym w skardze. W związku z tym pełnomocnik skarżącego został wezwany zarządzeniem z dnia 21 września 2006 r. do przedłożenia w terminie 7 dni pełnomocnictwa do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia pod rygorem odrzucenia skargi. Pełnomocnik skarżącego otrzymał wezwanie do uzupełnienia braków formalnych skargi w dniu 29 września 2006 r. W określonym terminie braki skargi nie zostały uzupełnione, wobec czego skarga została odrzucona na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c.

Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie art. 118 w związku z art. 394 § 1 w związku z art. 361 k.p.c. oraz żądając uchylecia zaskarżonego postanowienia i zasądzenia

kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Pełnomocnik wnioskodawcy, wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jest pełnomocnikiem z urzędu. Zgodnie z art. 118 k.p.c., ustanowienie adwokata dla strony zwolnionej od kosztów sądowych jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego. Zakres uprawnień pełnomocnika procesowego wynikających z pełnomocnictwa (z wyboru i z urzędu) określa art. 91 k.p.c. Zakres ten jest – w świetle art. 118 w związku z art. 91 k.p.c. – jednakowy dla pełnomocników z wyboru i z urzędu, wobec czego jednakowo jest też rozstrzygana kwestia wymagań stawianych pełnomocnikowi w razie wystąpienia ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

W postanowieniu z dnia 24 sierpnia 2005 r., II CZ 73/05 (Monitor Prawniczy 2006, nr 23) Sąd Najwyższy podkreślił, że skoro art. 91 pkt 1 k.p.c. stanowi, iż zakres pełnomocnictwa procesowego obejmuje czynności związane z nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnego orzeczenia, jakim jest skarga o wznowienie postępowania (art. 399 k.p.c.), i obejmuje postępowanie wywołane jej wniesieniem, to czynnościami procesowymi łączącymi się ze sprawą w rozumieniu art. 91 pkt 1 k.p.c. są także czynności związane z innymi nadzwyczajnymi środkami prawnymi przysługującymi od prawomocnych orzeczeń i podejmowane w postępowaniu wywołanym ich wniesieniem. Takimi środkami są zaś skarga kasacyjna (art. 398¹ k.p.c.) i skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ k.p.c.). Żadne racje nie przemawiają za tym, żeby, zdaniem Sądu Najwyższego, zakres pełnomocnictwa procesowego był ograniczony tylko do jednego nadzwyczajnego środka prawnego przysługującego od prawomocnego orzeczenia i postępowania wywołanego jego wniesieniem, a nie obejmował innych takich środków i postępowań wywołanych ich wniesieniem.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie nie podziela przedstawionego wyżej poglądu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie bowiem przeważa odmienny kierunek wykładni, stosownie do którego postępowanie w sprawie wywołanej wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

orzeczenia jest postępowaniem „odrębnym” od postępowania w sprawie, w której zostało wydane kwestionowane orzeczenie, wobec czego do wystąpienia ze skargą niezbędne jest złożenie przez pełnomocnika pełnomocnictwa uprawniającego do występowania w imieniu skarżącego w tym postępowaniu. W postanowieniu z dnia 14 czerwca 2005 r., V CZ 61/05 (niepubl.) Sąd Najwyższy podkreślił, że umocowanie adwokata lub radcy prawnego do reprezentowania strony skarżącej w sprawie o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie może wynikać z treści pełnomocnictwa udzielonego temu pełnomocnikowi w sprawie zakończonej prawomocnie orzeczeniem kwestionowanym w skardze. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że postępowanie wszczęte skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, uregulowane w art. 424¹-424¹² k.p.c., nie jest kontynuacją postępowania zakończonego kwestionowanym orzeczeniem sądu ani nawet nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, takim jak skarga kasacyjna i skarga o wznowienie postępowania, gdyż nie zmierza do zmiany bądź uchylecia tego orzeczenia. Jest nadzwyczajnym środkiem umożliwiającym dochodzenie roszczenia odszkodowawczego od Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c. za niezgodną z prawem działalność orzeczniczą sądu jako władzy publicznej i stanowi niezbędny prejudykat do dochodzenia takiego odszkodowania. Sprawa o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest zatem sprawą odrębną wobec zakończonej prawomocnie sprawy, ma inny przedmiot i w istocie inną tożsamość zainteresowanych stron. Dlatego nie ma podstaw do przyjęcia, że wskazany w art. 91 k.p.c. zakres pełnomocnictwa procesowego udzielonego do prowadzenia określonej sprawy obejmuje także umocowanie do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wydanego w niej prawomocnego orzeczenia. W postanowieniu z dnia 7 kwietnia 2006 r., III CZ 13/06 (OSNC 2006, nr 10, poz. 176) Sąd Najwyższy podzielił przedstawione stanowisko.

Argumentacja pełnomocnika wnioskodawcy jest w związku z tym nietrafna, ponieważ pełnomocnik ustanowiony w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia nie jest umocowany do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia wydanego w tej sprawie. Sąd Apelacyjny zasadnie zatem odrzucił skargę.

Zażalenie podlegało więc oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c.

db